

Številka: 091-24/2020-1
Datum: 5. november 2020

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Poljanska cesta 28
1000 Ljubljana
T 01 300 51 00
F 01 300 51 99
www.zrss.si

OSNOVNE ŠOLE OSNOVNE ŠOLE S PRILAGOJENIM PROGRAMOM

Zadeva:

PRIPOROČILA UČITELJICAM IN UČITELJEM ZA IZVAJANJE POUKA NA DALJAVO Z UČENCI RAZREDNE STOPNJE

Spoštovani.

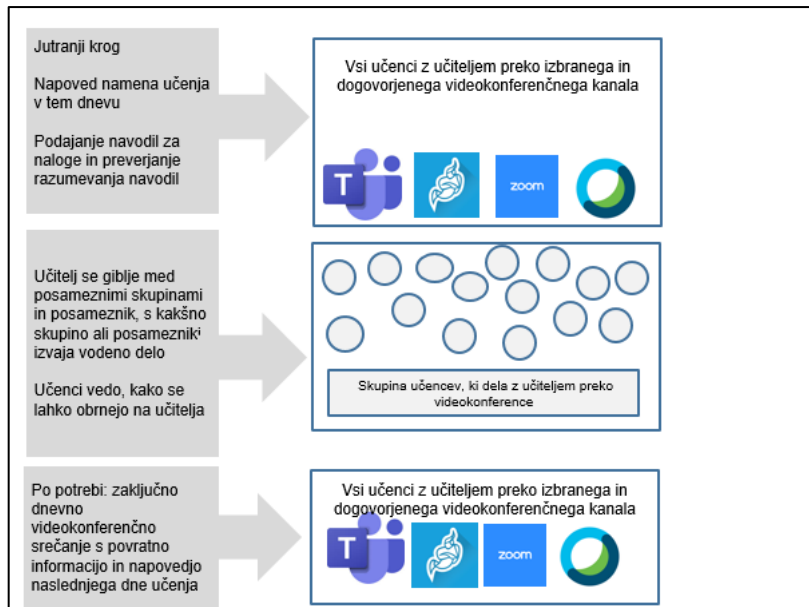
Pouk na daljavo je za učence razredne stopnje posebna okoliščina. Učenci, ki komaj vstopajo v šolski sistem in šele pridobivajo ter razvijajo temeljno znanje in veščine, npr. govorjenje, poslušanje, branje, pisanje, se morajo navaditi še na obvladovanje osnovnih digitalnih veščin, nove kanale učenja in drugačen stik z učitelji. Razumevanje učenčevega doživljanja te situacije in učenčeve perspektive, njegovega počutja in zdravja mora usmerjati ravnanje strokovnih delavcev pri načrtovanju in izvajanju pedagoškega procesa. Poleg tehničnega vidika so pri izvajanju pouka na daljavo z mlajšimi učenci ključne [tri faze](#):

- a) Vzpostavljanje stika med učiteljem in učenci
- b) Razvijanje rutine pouka na daljavo
- c) Izvajanje dejavnosti za uresničevanje ciljev ter ohranjanje kontinuitete učenja.

1 TEHNIČNA IZVEDBA POUKA NA DALJAVO

Pouk na daljavo z učenci razredne stopnje lahko poteka preko:

- e-pošte staršev;
- razrednih spletnih učilnic, če so vzpostavljene (če učitelj/-ica odpre novo spletno učilnico, naj to naredi tako, da učenci ne potrebujejo vstopnih gesel);
- celostnih spletnih okolij, prilagojenih mlajšim učencem (npr. SeeSaw);
- videokonference z vsemi učenci in/oz. s posameznimi učenci ali s posameznimi skupinami učencev (predvsem pri mlajših učencih je stik z učiteljem preko videokonference nujen, ta del pouka je lahko izvajan na začetku dneva ali na koncu dneva, ali pa vsaj nekajkrat tedensko). Predlagamo naslednji dnevni potek pouka na daljavo z mlajšimi učenci:

- Različnih spletnih okolij in orodij ne menjujemo pogosto oz. jih ne menjujemo. Pomembno je, da v izbranem okolju **vzpostavimo rutino**. Vzpostavljanju stika namenimo dovolj časa, da učenec lahko razvije veščine za samostojno rokovanje z izbranim okoljem.
- Preverimo, ali imajo vsi učenci/starši **možnost dostopa** do spletnih okolij in kanalov. V dogovoru z vodstvom šole nudimo podporo učencem (in morebiti staršem), ki nimajo znanja za uporabo tehnologije ali tehničnih možnosti za pouk na daljavo.
- Mlajši učenci **ne sodelujejo na družbenih omrežjih**, zato je treba to okoliščino upoštevati pri pouku in komunikaciji na daljavo. Po presoji pa lahko povežete starše v skupino preko socialnega omrežja (npr. Messenger).
- **Pozor! Upoštevajte, da niso vsi starši doma ali na voljo učencem, ker nekateri delajo tudi na daljavo. Nekateri učenci, zlasti mlajši, pa niso v varstvu doma.**
- **Izvajanje pouka na daljavo, ki se ravna po urniku**, ki ga izvajamo v šoli, se odsvetuje. Dolžino dejavnosti moramo prilagajati bioritmu učencev razredne stopnje, še posebej v prvih razredih, zato je izvajanje pouka po urniku v obsegu 5 do 6 ur dnevno preko videokonference **nesprejemljivo**.

2 VZPOSTAVLJANJE IN OHRANJANJE STIKA Z UČENCI

- Stik učitelja z učenci od 1. do 3. razreda poteka **preko staršev** po že vpeljanih načinih komuniciranja na daljavo. **Pozor! Starši ne morejo nadomestiti učitelja. Zato je potrebno posebno pozornost nameniti izbiri gradiva za aktivnost učencev (zlasti v prvem tednu pouka na daljavo naj bodo aktivnosti pripravljene tako, da jih lahko učenci v največji možni meri samostojno izvajajo).** Priporočamo tudi fleksibilno izvedbo urnika, kar omogoča zaposlitve z aktivnostmi, ki učence razbremenijo in jih učenci izvajajo zelo motivirano (didaktične igre, predhodno pripravljene posnetki ...). Nekaj primerov je v prilogi.
- Fleksibilni urnik je za pouk na daljavo primerna organizacijska oblika za vse razrede. Strnjeno izvajanje enega ali dveh predmetov dnevno močno razbremeni učence in olajša načrtovanje

pouka učitelju. Pri tem je pomembno sodelovanje oddelčnega učiteljskega zbora drugega in tretjega triletja, ki naj ga koordinira razrednik.

- Pomembno je, da vzpostavimo in ohranimo stik **z vsemi učenci**. Vzdrževanje stika z učenci omogoča učitelju, da je z učenci povezan, da skrbi za učno kontinuiteto in da se odziva na njihove potrebe. Namesto enosmerne komunikacije od učitelja k učencu ali samo k staršem poskrbimo za dvosmerno komunikacijo.
- Skrbimo za dobro počutje, dobre odnose in vzdrževanje socialnih stikov. Če se le da, vzdržujemo dnevni stik in v tem času damo učencem priložnost, da sporočajo o svojih dnevni dejavnostih, počutju, težavah. V dnevni stiki poskrbimo tudi za vodene gibalne dejavnosti (dihanje, ritmično gibalne vaje, bansi, vaje Braingym ipd.).
- **Razmislimo, kako bomo pristopili do učencev, katerih starši se ne odzivajo. Nekateri starši morda ne komunicirajo preko spleta, nekateri imajo delovne obveznosti, zato jih je dobro poklicati po telefonu in se dogovoriti o izvedljivem načinu poteka pouka na daljavo.**

3 RAZVIJANJE RUTINE PRI POUKU NA DALJAVO

- V razredu so učenci navajeni, da se dan začne z jutranjim krogom, običajno sledijo navodila za delo in učenje po koticah oz. v dejavnostih tekom dneva. Ob prehodu v pouk na daljavo se skušamo temu pristopu (na začetku zlasti v prvem in drugem VIO) k organizaciji pouka približati.
- Da bi se učenci tudi pri pouku na daljavo počutili varno in vključeno, je potrebno vzpostaviti rutine. Vzpostavitvi rutin je potrebno nameniti čas, v katerem učenec pridobi strukturo šolskega dneva, spanja, vstajanja, bivanja na prostem, prehranjevanja, proste igre.
- Za uresničevanje ciljev učnih načrtov preko pouka na daljavo moramo z učenci vzpostaviti rutine na treh nivojih:
  - a) Rutine na tehničnem področju – izbrati okolje za delovanje, načrtno razvijati veščino samostojnega delovanja učenca v tem okolju. V začetku je pričakovati pomoč staršev, nato pa vedno večjo samostojnost učencev pri obvladovanju okolja/orodja.
  - b) Rutine na področju podajanja navodil – določiti način podajanja navodil, ki morajo biti kratka, jasna in medpredmetna. Pri najmlajših učencih naj bodo navodila v večji meri ustna in v obliki piktogramov.
  - c) Rutine na področju sprejemanja povratnih informacij – učenci morajo vedeti, kako lahko učitelju pošljejo svoje izdelke in kdaj ter kje se bo učitelj/učiteljica odzval/-a na njihovo delo (videokonferenca, pošta, posneta povratna informacija ipd.). **Pri tem bodimo pozorni na obseg izdelkov in zmožnosti učencev; tudi glede na starost.**

Primer: Učencem v dnevni navodilih naročimo, da svojo predstavo ročnih lutk posnamejo in objavijo na virtualno steno Padlet. Povratna informacija naj bo stalna.

4 IZVAJANJE DEJAVNOSTI ZA URESNIČEVANJE CILJEV TER OHRANJANJE KONTINUITETE UČENJA

- a) **Navodila učencem**
  - Za posredovanje navodil za potek učenja ima učitelj več možnosti. Smiselno je, da se čimprej vzpostavi **organizacija dela**.

- Zaradi ohranjanja kontinuitete učnega procesa učitelji pripravijo **kratka in jasna navodila učencem** glede samostojnega učenja, ki se naj navezujejo na to, kar so učenci v času pouka v šoli že obravnavali.
- Če učitelj načrtuje, da učenci na daljavo **obravnavajo novo učno vsebino**, naj pripravi razlago preko videokonference ali posnetek z razlago in ga pošlje učencem preko prej vzpostavljenega kanala.
- Navodila naj učitelj učencem pošilja **postopoma**, enkrat dnevno ali na nekaj dni. Navodila lahko učitelj tudi posname in pošlje učencem posnetek z navodili glede tedenskega urnika (npr. YouTube kanal, Arnes Splet, ozvočena PPT).
- Predlagamo uporabo **piktogramov**, ki jasno povedo vsakemu učencu, katero področje dela ga čaka v enem dnevu.
- V prvih navodilih učencem omenite njihov **zvezek** in podajte natančna navodila glede uporabe (vsakodnevno beležijo, kaj počnejo, vse naj rišejo ali pišejo v zvezek, tudi sami lahko kaj dodajo).
- **Navodila za pouk na daljavo naj ne bodo prenos informacij o tem, katere strani v delovnih zvezkih naj učenci rešijo.**

(Primeri navodil učencem so v prilogi tega dokumenta).

b) Dejavnosti pouka na daljavo

- Dejavnosti naj bodo načrtovane tako, da jih lahko učenec izvede čim bolj **samostojno**.
- Dejavnosti naj bodo za učence **smiselne in življenjske**.
- Navodila za dejavnosti naj ne bodo usmerjene samo v sedeče delo učenca, pač pa upoštevamo **potrebe otrokove razvojne stopnje**: gibanje, dialog, menjava dejavnosti, izbirnost, stik in komunikacija z vrstniki.
- Tudi staršem je potrebno sporočiti, da je pouk na daljavo namenjen samostojnemu delu učenca, **vloga staršev** pa je v občasni podpori učencu, ko jo le ta potrebuje.
- Pri izbiri dejavnosti upoštevamo **interese** učencev (npr. v jutranjem videokonferenčnem pouku sprejemamo pobude otrok za zanimive in raznolike aktivnosti), **potrebo po gibanju** (npr. dejavnosti usmerimo na prosto), **potrebo po umetniškem izražanju, ustvarjalnosti in prosti igri** (npr. ogled virtualne predstave, razstave in lutkovno gledališče z otrokovimi igračami).
- Ponudimo **izbirnost** v dejavnostih.
- Posebno pozornost namenimo načrtovanju dejavnosti, v katerih bodo učenci imeli priložnost sodelovati z vrstniki (npr. učencem omogočimo, da se pogovarjajo o možnih rešitvah problema, skupni virtualni sprehod po umetnostni galeriji ali galeriji razreda, obisk virtualnega živalskega vrta, starejši učenci pa lahko ustvarjajo predstavitve v skupni rabi).
- Načrtujemo dejavnosti na **različnih ravneh zahtevnosti**.
- S količino dejavnosti skrbimo za **ustrezno obremenitev učencev**.
- Poskrbimo za **diferenciacijo** (izbirnost, samostojnost, razlike med učenci, specifične skupine učencev - priseljenci, učenci s posebnimi potrebami, Romi, nadarjeni ...) in individualni napredek v učenju posameznika.

c) Učna gradiva in pripomočki za učence pri pouku na daljavo

- Pozorni bodimo na to, da so učenci omejeni na uporabo virov in pripomočkov, ki jih imajo v domačem okolju. Učenci npr. nimajo knjig za domače branje ter virov in gradiv v fizični obliki. V Sodelov@Inici.Razredni.pouk je na voljo več zbirk digitalnih virov, ki jih lahko učitelj uporabi pri delu z učenci razredne stopnje.

- Ponudimo **izbirnost gradiv in pripomočkov**, iščemo nadomestna gradiva v domačem okolju.
- Priporočamo vključevanje vsebin TV Slovenija v pouk na daljavo (npr. zbirka vseh oddaj Izodrom je na voljo v Sodelov@Inici.Razredni.pouk).
- Učinkovita pot za prenašanje povezav do spletnih strani so **QR kode** (v kolikor učenci poznajo njihovo uporabo od prej). V kolikor učenci delovanja kod ne poznajo, naj učitelj v gradiva in navodila vključi aktivne elektronske povezave do prosto dostopnih in preverjenih spletnih virov.

d) Ohranjanje kontinuitete učnega procesa

- Izhodišče načrtovanja učnih dejavnosti je učni proces, ki smo ga z učenci opravili v šoli. Izhajamo iz poznavanja učencev oz. iz tega, katero znanje in veščine so učenci že usvojili pri pouku v šoli.
- Pri najmlajših učencih začnemo s pogovorom o dejavnostih, opravljenih v šoli, in nato postopno dodajamo kratke in strukturirane učne korake.
- Pregledamo letne priprave in **načrtujemo učne sklope** za pouk na daljavo in sicer tako, da jasno opredelimo, **kaj naj bi učenci znali, vedeli, zmogli narediti v danih okoliščinah**. Načrtujemo tako, da povezujemo znanja, veščine, cilje, predmete (medpredmetno povezovanje). Pri načrtovanju uporabimo digitalizirane učne načrte na povezavi: <https://dun.zrssi.augmentech.si/#/>, ki so nam lahko v pomoč pri določanju ciljev posameznega razreda, ki jih je priporočljivo uresničevati na daljavo.
- Upošteevamo postopnost, pri tem se odločamo glede na to, **kaj učenci zmorejo narediti samostojno**.
- **Uporabimo ključne didaktične pristope za učenje mlajših učencev**, ki so: stopnjevanje od vodenega do samostojnega učenja, prosta in didaktična igra, izkušnjsko učenje, učenje z raziskovanjem, reševanje problemov, delo z viri ...
- **Premišljeno vključimo tudi elemente samoregulacije v procesu učenja** (npr. načrtovanje časa in prostora za učenje, uporaba preprostih strategij učenja, samovrednotenje, refleksija).

5 SODELOVANJE S STARŠI

- Na podlagi pridobljenih izkušenj, informacij in znanja smo od začetka šolskega leta že prenesli oz. predstavili učencem in njihovim staršem nekatere informacije za ravnanje v primeru pouka na daljavo (npr. načrt prehoda na pouk na daljavo).
- Po potrebi organiziramo videokonferenčni sestanek s starši. Staršem predstavimo način podajanja navodil in način podajanja povratnih informacij učencem ter opredelimo njihovo vlogo v učenčevem procesu učenja na daljavo.
- Sporočimo, da je pouk na daljavo namenjen samostojnemu delu učenca.
- Starše seznanimo s pomenom varnosti na spletu, varnega shranjevanja naprav in gesel.

6 SODELOVANJE STROKOVNIH DELAVCEV, KI POUČUJEJO ISTO SKUPINO UČENCEV NA RAZREDNI STOPNJI

- Sodelovanje s kolegi (po horizontali in vertikali) je priporočljivo za uravnoteženo izvajanje pouka na daljavo in hkrati za analizo izvedenih dejavnosti.

- **Učitelj razrednik v razredih razredne stopnje**, v katere vstopajo še drugi učitelji (npr. TJ), skrbi za povezovanje in usklajevanje glede urnika, obremenitev učencev, načina podajanja navodil, uporabe enotnega komunikacijskega kanala in morebitnih skupnih učnih dejavnosti. Tudi za dejavnosti v okviru razširjenega programa OŠ velja enako.
- **Sodelovanje učitelja razrednika in drugega strokovnega delavca v prvem razredu** se nanaša na skupno načrtovanje dejavnosti za učence, hkratno komunikacijo z učenci in dopolnjevanje v izvajanju pouka na daljavo. Prav tako se učitelja v prvem razredu dopolnjujeta in usklajujeta pri spremljanju dela in napredka učenca in podajanju povratnih informacij učencev. Učenci naj vedo, kako in kje se lahko obrnejo na oba učitelja.
- Učitelji, učiteljice in drugi strokovni delavci, ki poučujejo isto skupino učencev, se dogovorijo glede:
  - načina podajanja navodil in povratnih informacij učencem,
  - urnika izvajanja pouka,
  - uporabe učencem primernega okolja oz. orodja,
  - ustrezne obremenitve učencev,
  - ravnanja v situaciji neodzivanja določenih učencev,
  - stikov s starši,
  - postopnosti učnega procesa,
  - zagotavljanja dobrega počutja, zdravja učencev,
  - vzdrževanja socialnih stikov med učenci,
  - pomoči in podpore učiteljem, ki niso vešč uporabe izobraževalne tehnologije.

7 PODPORA UČITELJEM RAZREDNEGA POUKA V ČASU POUKA NA DALJAVO

Učiteljem in učiteljicam sta za načrtovanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela v času pouka na daljavo na voljo dve temeljni spletni učilnici:

- [Sodelov@nica Razredni pouk](mailto:Sodelov@nica)
- [Spletna učilnica ŠS Razredni pouk](#)

Nekaj povezav do zbirk gradiv iz obeh učilnic:

- POVEZAVE DO SPLETNIH STRANI, KI LAHKO POMAGAJO UČENCEM RAZREDNE STOPNJE PRI UČENJU NA DALJAVO IN PRI SAMOSTOJNEM DELU
<https://www.zrss.si/zrss/wp-content/uploads/povezave-do-spletnih-strani-ki-lahko-pomagajo-ucencem-razredne-stopnje-pri-samostojnem-delu.pdf>
- ZBIRNIK POVEZAV IN VSEBIN DO VSEH ODDAJ IZODROM, V KATERE LAHKO UČITELJ POVABI UČENCE
https://skupnost.sio.si/pluginfile.php/843564/mod_folder/intro/lzodrom_seznam%20oddaj%20z%20vsebinami%20.pdf
- ZBIRKA ZVOČNIH KNJIG, E-KNJIG IN LUTKOVNIH PREDSTAV ZA OTROKE (1. IN 2. VIO)
<https://drive.google.com/file/d/1lxVzRp5f-k-1weMsKP3GStcblLxcEpBT/view?usp=sharing>

Pripravila:
Področna skupina za razredni pouk

dr. Vinko Logaj, l.r.
direktor

Priloge:

Primer dnevnega navodila učencem 1. razreda

DRAGA UČENKA, DRAGI UČENEC.			
Veliko smo se pogovarjali o tem, kako se bomo ta teden učili doma. Tvoji starši ti bodo vsak dan sporočili, katere naloge opraviš sam. Izberi zvezek in vanj vsak dan nariši, kaj si počel/počela. Uporablaj enake sličice kot so spodaj v navodilih. Pri učenju bodi ustvarjalen. Prosi starše, da vsak dan eno fotografijo tvojih izdelkov objavijo na tej povezavi (<i>vstavimo povezavo do Padlet stene</i>). Vem, da zmoreš tudi sam/sama.			
RAZISKUJEM	RAČUNAM	SE GIBLJEM	POSLUŠAM
			
Najprej si uredi svoj kotiček, v katerem se boš vsak dan učil. Očisti svoje potrebščine. Pripravi zvezke. Nariši načrt svojega učnega kotička v zvezek.	Pripravi različne predmete, ki ti bodo pomagali pri računanju (krožci, kocke). Sestavi 10 računov odštevanja in jih prikaži s sliko v zvezku. Izračunaj jih.	Izvedi 10 gimnastičnih vaj, ki jih poznaš iz pouka športa. Izvedi jih trikrat v dnevu.	Na posnetku https://otroski.rtvsl.si/avacc/media/play/id/174677604/section/radio poslušaj pravljico <u>Magdalena, mišja glasbenica</u> in v zvezek nariši glavne osebe iz pravljice.
Na koncu dneva poglej, ali si vse svoje delo označil v zvezku. Oceni še svoje počutje in na koncu nariši in pobarvaj obrazek, ki pokaže, kako si se počutil danes pri učenju.			

Primer navodila za dnevni izziv v 3. razredu:

DNEVNI IZZIV (3. razred)

<p>Ustvari kotichek ali mesto v stanovanju ali hiši s predmeti, ki kažejo na različna obdobja tvojega življenja. Uredi jih v zaporedje (kaj si uporabljal najprej, kaj potem ...). Zaporedje opiši v zvezek.</p> 	<p>V spletnem časopisu ali na spletu ali na televiziji izberi novico, ki poroča o dogodku, ki se je zgodil danes. Poišči novico, ki poroča o dogodku včeraj. Novico na kratko zapiši v zvezek.</p> 	<p>Sestavi seznam izumov iz preteklosti, ki se jih spomniš. Izberi enega ali dva in ju podrobneje razišči, kar pomeni, da ju poimenuješ, zapišeš kdo ju je izumil in zakaj meniš, da je ta izum bil pomembne za človeka.</p>
---	---	---

Primer navodila učencem 4. razreda:

DRAGA UČENKA, DRAGI UČENEC.

Veliko smo se pogovarjali o tem, kako se bomo ta teden učili na daljavo. Vsak dan te bodo v naši spletni učilnici čakala navodila za delo. Izberi zvezek in vanj vsak dan nariši, kaj si počel/počela. Večino dela lahko opraviš sam/sama. Nekajkrat v tednu se bomo celoten razred povezali preko videokonference. O času, kdaj bomo to storili, boš obveščen/-a preko spletne učilnice. Ker znamo uporabljati tudi elektronsko pošto, mi lahko vprašanja in izdelke pošiljate tudi na moj e-naslov, ki je _____.

Poleg vsakodnevnih nalog boš v prvem tednu izobraževanja na daljavo opravil še raziskovalno nalogo. Izberi si temo in jo razišči. Izdelaj zapis v Wordu in nato še PPT predstavitev ali Prezi.

Teme, ki so na voljo, so s področja družbe, naravoslovja in jezika in smo jih v šoli že obravnavali. Izbiraš med:

- Predstavitev osebe iz zgodovine, ki me je zaradi svojega dela navdušila
- Najpomembnejši izumi človeštva
- Aktualni dogodki v Sloveniji in moj pogled nanje
- Hrana v človekovem telesu (vključim tudi modelni prikaz)
- Zasvojenosti pri človeku in posledice
- Pomen prehranjevalnih spletoev za ravnovesje v naravi
- Kako bi se predstavila Polonca Kovač (ali Astrid Lindgren)? (predstavitev dela in zanimivosti, povezane z avtorico)

Pri izdelavi raziskovalne naloge upoštevaj kriterije uspešnosti, ki smo jih oblikovali že v šoli in so: zanimiv prikaz, vključim teoretična spoznanja, navajam vire in zberem literaturo, pripravim vprašanja za pogovor s sošolci, vključim svoje mnenje, pri izdelavi predstavitve pazim za pravilnost zapisa, pazim na varnost na spletu.